

INNEHÅLL

Inledning	s.2
Innovationer och konkurrenskraft	s.2
Fransk ekonomi	s.3
En ny fransk närings- och innovationspolitik	s.5
Reflektioner	s.7
Källor	s.8

Franska staten satsar stort – ny närings- och innovationspolitik

Lisa Scordato

ITPS, Bryssel
Juni 2005

Mot bakgrund av det allt hårdare internationella konkurrenstrycket står Frankrike inför utmaningar som i mycket är gemensamma med de svenska. Båda länderna har identifierat bl.a. förnyelseförmågan inom näringslivet, långsam sysselsättningsutveckling, åldrande befolkning och oro för konkurrenskraften som centrala och angelägna politiska frågeställningar. Lissabonstrategins praktiska betydelse har hittills varit liten, men bäddar för nya näringspolitiska strategier i Europa.

Frankrike är det femte industrilandet i världen i termer av export. På senare tid har insikten vuxit om att det franska näringslivet, och i synnerhet den tillverkande industrin, har försvagats och att innovations- och näringspolitiken måste förnyas. I januari i år presenterade Frankrikes president Jacques Chirac ett förslag till ny fransk närings- och innovationspolitik. Förslaget baseras i huvudsak på en rapport som har tagits fram av Jean-Louis Beffa, chefen för det franska företaget Saint Gobain. Den franska regeringen planerar nu att inrätta en ny myndighet för innovationer i näringslivet, All (Agence de l'innovation industrielle). Så kallade "Program för industriella innovationer", PMII (Programmes de mobilisation pour l'innovation industrielle) utgör kärnan i förslaget och målet är att utveckla kommersiella innovativa produkter. Tanken är att staten ska stå för hälften av finansieringen och näringslivet för den andra hälften. De områden som programmen fokuserar på är energi, hälsa, transport, informationsteknik och miljö.

Välkommen till Tillväxtpolitisk utblick, en publikation från ITPS

I Tillväxtpolitisk utblick presenterar vi korta, tematiska artiklar om aktuella och tillväxtrelevanta frågor. Tidskriften är tänkt att tjäna som ett komplement till våra mer omfattande rapporter och korta nyhetsbrev.

Vår avsikt är att skapa ett forum för aktuella tillväxtpolitiska frågor. Innehållet i Tillväxtpolitisk utblick ska ha nyhetsvärde, ge nya vinklar på kunskap, vara av intresse för nyckelpersoner inom olika ämnesområden och ha stor relevans för den tillväxtpolitiska agendan i Sverige.

Artiklarna är skrivna av ITPS analytiker och ibland av särskilt inbjudna skribenter, de förhandsgranskas av personer med fackkunskap. Innehållet speglar ITPS omvärldsanalys och projektverksamhet i Sverige och i utlandet.

För att hålla hög kvalitet och relevans vill vi uppmuntra till en dialog mellan läsare och intressenter. Synpunkter och förslag på teman är alltid välkomna då vi är måna om att utveckla en så bra och läsbar produkt som möjligt.

Välkommen att kontakta redaktören *Anders Östhol* på e-postadress: anders.osthol@itps.se

För kostnadsfri prenumeration kontakta:

Marianne Löfgren,
marianne.lofgren@itps.se

Inledning

Under den senaste tiden har både Sverige och Frankrike lagt fram såväl riktlinjer som konkreta initiativ för att främja innovation. I januari i år presenterade Frankrikes president Jacques Chirac ett förslag till ny fransk närings- och innovationspolitik. Förslaget baseras i huvudsak på en rapport som har tagits fram av Jean-Louis Beffa, chefen för det franska företaget Saint Gobain. Den svenska regeringen presenterade i juni 2004 "Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt och förnyelse" (Ds 2004:36). I februari 2005 följde näringsminister Thomas Östros upp med att presentera ett antal åtgärder¹ som regeringen kommer att genomföra för att stärka det svenska näringslivets utveckling på innovationsområdet.

Åtgärder för att främja innovation är ett viktigt led i strategin för att uppnå de mål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000, nämligen att EU ska vara den mest konkur-

renskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomin år 2010. I den halvtidsöversyn som EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso presenterade i början av 2005 konstateras att EU fortfarande är långt från att uppnå Lissabonmålet och att det till stor del beror på att medlemsländerna inte förmått att genomföra nödvändiga reformer. Alltför diffusa mål, ett otydligt ledarskap samt bristande samordning mellan länderna har lett till att förväntade framsteg har uteblivit. Vid toppmötet i mars 2005 pekade EU-ländernas regeringschefer ut tillväxt och sysselsättning som de två viktigaste målen för det fortsatta arbetet med Lissabonstrategin. Samtidigt understryks att EU måste förbättra sin produktivitet genom ökade satsningar på forskning och innovationer för att kunna hävda sig i konkurrensen med USA och Asien. Varje enskilt medlemsland ansvarar för att upprätta sitt "nationella reformprogram" med konkreta åtaganden.

Innovationer och konkurrenskraft

Den definition av innovation som EU-kommissionen använder hänvisar både till produktinnovationer och till processinnovationer, tekniska samt organisatoriska: en innovation består av förnyelse och utvidgning av registret av varor och tjänster och därtill hörande marknader, införandet av nya metoder för produktion, leverans och distribution, förändring av företagsledning, arbetsorganisation och även arbetsförhållanden och arbetstagarens kvalifikationer (European Commission 2003). Innovationer skapas sällan av ett enda företag eller genom införande av en ny teknik. Ett effektivt samspel och rörlighet mellan forskning, näringsliv och politik/offentlig verksamhet är centralt för att bidra till ett lands tillväxt.

Den europeiska diskussionen förs ofta kring hur Europa behöver öka sin innovationskraft för att komma ikapp USA och Japan. Enligt *The European Innovation Scoreboard* (EIS), EU-

kommissionens innovationsbarometer, ligger EU långt efter båda dessa länder när det gäller innovationer. Innovationsklyftan påvisas med hjälp av tolv indikatorer. Innovationsbarometern visar att det i huvudsak är på tre områden som EU behöver förbättra prestationerna för att komma ikapp USA: patent, andel förvärvsarbetande befolkning med högre utbildning samt storleken på näringslivets FoU-investeringar.²

En jämförelse mellan USA och EU-genomsnittet visar att medan USA har förbättrat sin position i innovationsbarometern sedan 1996 ligger EU kvar på ungefär samma nivå. Det betyder att gapet mellan USA och EU ökar. Flera EU-länder, däribland Sverige och Finland, ligger dock bättre till än både USA och Japan. Att andra asiatiska länder, främst Kina, nu med framgång konkurrerar med allt mer högteknologiska produkter, uppfattas som ett allvarligt hot.

¹ Bland annat bildas Innovationsbron AB av staten gemensamt med de sju Teknikbrostiftelserna och Industrifonden. VINNOVA kommer att arbeta nära det nya bolaget. Dotterbolag ska bildas i Luleå, Uppsala, Umeå, Stockholm, Linköping, Göteborg och Lund. Regeringen har beslutat att under en tioårsperiod satsa två miljarder kronor.

² <http://trendchart.cordis.lu>

Det franska näringslivet kännetecknas enligt Beffa av en tydlig specialisering inom ett fåtal högteknologiska sektorer, men förnyas inte i tillräcklig grad.

Andelen av Frankrikes BNP som går till forskning och utveckling har minskat sedan mitten av 1990-talet fram till helt nyligen då en viss ökning har skett.

Fransk ekonomi

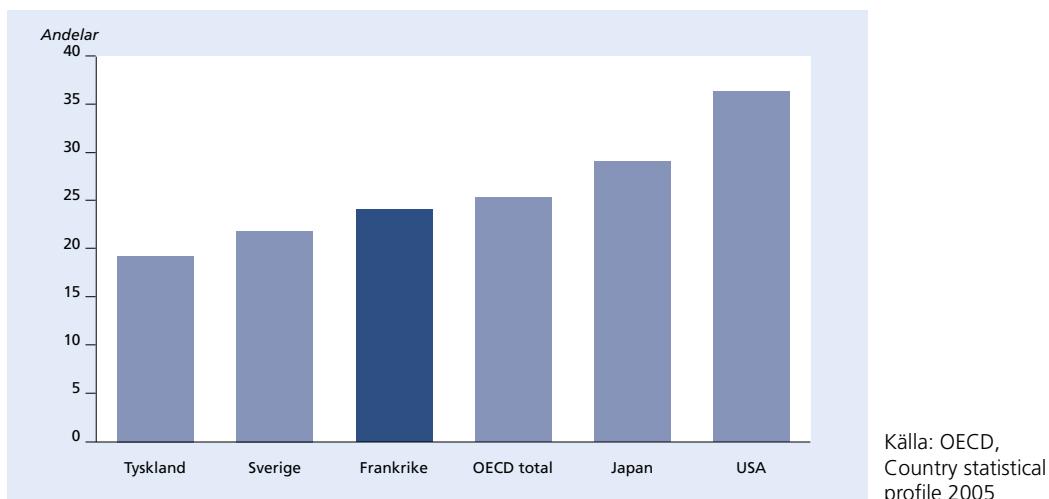
Efter en lågkonjunktur 1990–1996 uppvisade Frankrikes ekonomi under flera år en tämligen stark utveckling jämfört med grannländerna. I takt med den allmänna ekonomiska nedgången i världsekonomin i början av 2000-talet började dock även den franska tillväxttakten mattas av och produktivitetstillväxten har under de senaste två åren tappat fart. Underskottet i de offentliga finanserna har ökat och Frankrike har sedan 2002 överskridit gränsvärdet på tre procent av BNP för EU:s stabilitetspaktskrav avseende budgetunderskottet.

Frankrike får allt svårare att behålla sin konkurrenskraft samtidigt som behovet av en sanering

av de offentliga finanserna blivit allt större. Även handelsbalansen har försämrats som en följd av en stark inhemsk efterfrågan och en ökad import.

Det franska näringslivet kännetecknas enligt Beffa av en tydlig specialisering inom ett fåtal högteknologiska sektorer, men förnyas inte i tillräcklig grad och har alltför små spridningseffekter till nya företag och områden (Beffa 2005). Teknikorienteringen i Frankrike är relativt stark. Enligt nedanstående figur som visar statistik från OECD ligger Frankrike lägre i jämförelse med USA och Japan i andelen export av högteknologiska produkter, men högre än Tyskland och Sverige.

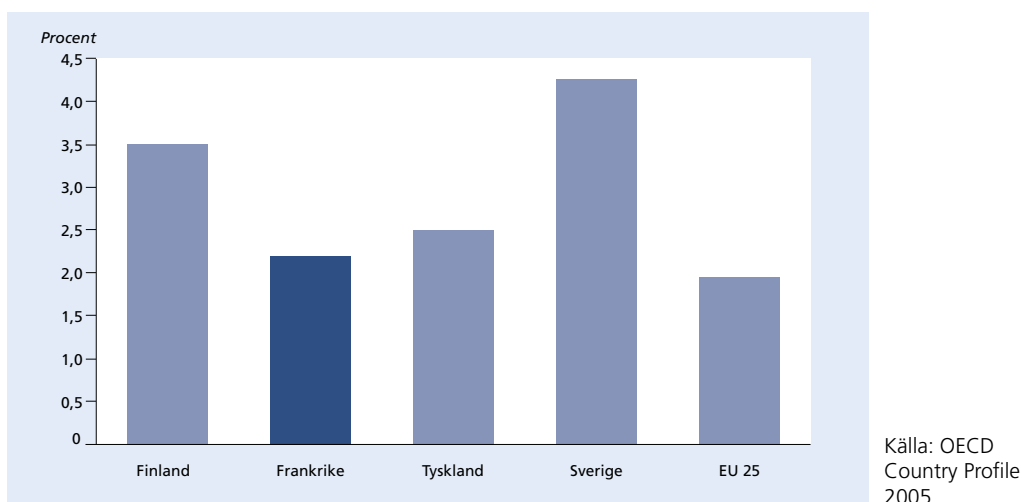
FIGUR 1 Den högteknologiska industrins exportandelar av den totala exporten inom tillverkningsindustrin (2002)

Andelen av Frankrikes BNP som går till forskning och utveckling har minskat sedan mitten av 1990-talet fram till helt nyligen då en viss ökning har skett. Frankrike kom år 2003 på fjärde plats i

EU 25 efter Sverige, Finland och Tyskland, och ligger över det europeiska medelvärdet, som ligger strax under två procent (se Figur 2).

FIGUR 2 Procent av BNP för forskning och utveckling 2003 (offentlig och privat)

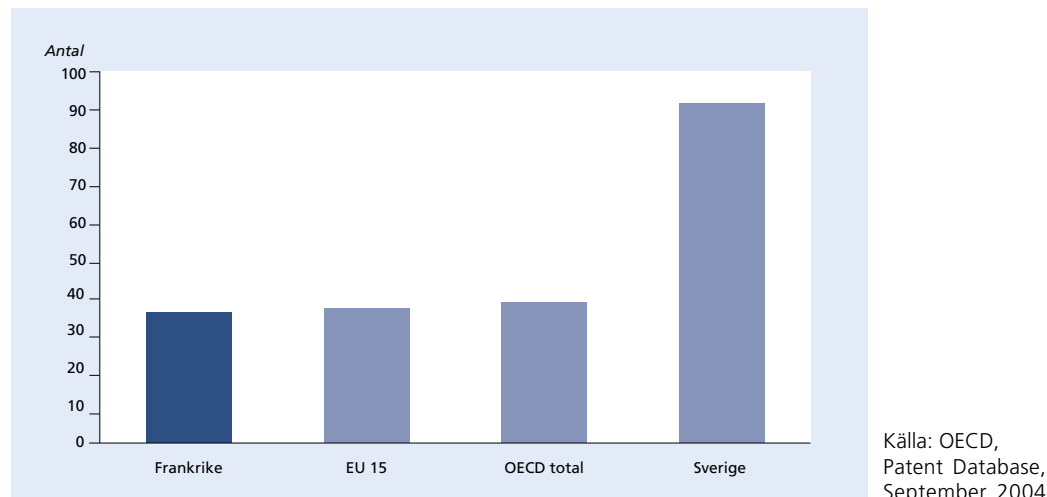

Att innovation är viktigt för tillväxten har blivit en allt tydligare politisk insikt i de europeiska länderna, särskilt vikten av att stärka förutsättningarna för kommersialisering av forskningsresultat.

Att innovation är viktigt för tillväxten har blivit en allt tydligare politisk insikt i de europeiska länderna, särskilt vikten av att stärka förutsättningarna för kommersialisering av forskningsresultat. Antalet patent som är registrerade på

den Europeiska patentbyrån är en indikator som används för att mäta innovationsförmågan. Frankrike har här en ganska svag position jämfört med andra länder inom OECD och ligger under EU-genomsnittet (se Figur 3).

FIGUR 3 Antal patentansökningar EPO, USPTO och JPO³ per miljoner invånare (2000)

Med tanke på den ansträngda budgeten, den svåra politiska situationen och inte minst det stora budgetunderskottet, konkurrerar dock innovationsfrågorna med en rad andra angelägna frågor som till exempel problemen med en åldrande

befolkning som sätter det nuvarande hälso- och pensionssystemet under hårt tryck.

En sammanställning av det franska innovationssystemets styrkor och svagheter framgår av nedanstående SWOT-analys.

FIGUR 4 SWOT-analys av det franska innovationssystemet

Styrkor	Svagheter
<ul style="list-style-type: none"> • Offentliga FoU-investeringar • Den offentliga forskningspotentialen • Kvalitet i högre utbildning • Exportandelar i högteknologi 	<ul style="list-style-type: none"> • För få patentansökningar • För lite satsningar på livslångt lärande • Lågt deltagande i EU:s ramprogram
Möjligheter	Hot
<ul style="list-style-type: none"> • Näringslivets FoU-investeringar • SME visar en positiv trend/nätverk • Främjande av privat/offentligt samarbete • Internetanvändning/ICT • Riskkapital inom högteknologi, såddfinansiering, potential för att stärka finansmarknaden • Utvecklingen av en entreprenörskultur 	<ul style="list-style-type: none"> • Låg nyrekrytering av forskare • Stor administrativ börda • Regional obalans, koncentration av forskningspotentialen i Ile de France-regionen • Brain Drain; inget attraktivt forskningsklimat • Låg internationaliseringsnivå

Källa: *European Trend Chart on Innovation*: Årlig rapport om Frankrikes innovationspolitik september 2003–augusti 2004.

³ European Patent Office, United States Patent and Trademark Office, Japan Patent Office.

En ny fransk närings- och innovationspolitik

Under de senaste åren har den franska innovationspolitiken utvecklats och en rad viktiga initiativ har tagits. Ett av de kanske viktigaste initiativen är lagen "La loi sur l'innovation et la recherche" även kallad "Loi Allègre", som antogs juli 1999. Syftet med lagen var att modernisera och omorganisera det franska innovationssystemet, i första hand för att stärka samarbetet mellan forsknings- och företagsvärlden och underlätta för nya innovativa företag att etablera sig.

För att komplettera *Loi Allègre* och underlätta genomförandet antogs en "Innovationsplan" (*Plan en faveur de l'innovation*) i april 2003. Syftet var att skapa fler innovativa företag, stärka privata/offentliga partnerskap, utveckla forskningen i näringslivet samt underlätta unga forskares anställning i privata företag.

I september 2004 fick Jean-Louis Beffa i uppdrag av Frankrikes president att ta fram förslag på riktlinjer för en ny fransk närings- och innovationspolitik. Rapporten arbetades fram av en grupp bestående av välrenommerade ekonomer, fackföreningsföreträdare samt företagsledare och presenterades redan i mitten av januari 2005.

Beffas rapport pekar på den senaste tidens nedgång inom ett flertal franska näringslivssektorer. Rapporten inriktar sig på svagheter i den tillverkande industrin och pekar på att tjänstesektorerna i hög grad är beroende av en konkurrenskraftig tillverkande industri. Att industrin har försvagats menar man till stor del beror på specialisering inom "gamla sektorer". Att det finns för få företag i Frankrike idag som kan konkurrera på internationell nivå inom högteknologiska områden beskrivs som ett stort problem. Jämförelser görs främst med Tyskland, Japan och USA.

Rapporten utgår från det aktuella ekonomiska och konkurrensmässiga läget i Frankrike. Det konstateras att Frankrike, liksom många andra länder i Europa, är i behov av att öka sin konkurrenskraft på globala marknader. Det franska näringslivets svagheter karaktäriseras främst av oförmågan att skapa nya arbetstillfällen, att ge en hög förädlingsgrad samt att bidra till positiv handelsbalans. I rapporten hävdas bland annat att Frankrikes låga FoU-investeringar är en viktig orsak till problemen med förnyelse.

Förutom bristen på konkurrenskraft inom högteknologiska sektorer ser Beffa ett antal andra problem för Frankrike som är kopplade till innovationspolitiken:

- För lite satsningar på innovationer från näringslivets sida, jämfört med andra länder.
- Hög koncentration av offentliga FoU-satsningar inom försvarssektorn. Nära 80 procent av det offentliga finansieringsstödet går till stora projekt inom försvarsforskningen.
- För lite offentliga FoU-satsningar inom framtida teknikområden.
- För få personer anställda inom högteknologiska sektorn.
- För få patentansökningar.

Beffa-rapportens huvudförslag är att skapa en ny myndighet för innovationer i näringslivet. Den nya myndigheten, AII (*Agence de l'innovation industrielle*) ska ge stöd till projekt genom de riktigt stora företagen inom specifika innovativa områden. Fokus kommer att ligga på att utveckla större högteknologiska projekt liknande snabbtågen TGV, ITER (fusionskraftsforskning) och det nya flygplanet Airbus 380. Myndigheten föreslås dessutom få en tydlig europeisk dimension, att företag från andra europeiska länder ska delta i projekten. Tyskland nämns som ett särskilt intressant samarbetsland.

Därutöver föreslås att riktade forskningsprogram, så kallade "Program för innovation i näringslivet", PMII (*Programmes de mobilisation pour l'innovation industrielle*) ska återupptas under den nya myndigheten, dock ska nya mål formuleras och nya medel skjutas till. Målet är att utveckla kommersiella innovativa produkter. Staten står för hälften av finansieringen och näringslivet för den andra hälften. Stora företag föreslås ansvara för programmen under förutsättning att de samarbetar med små och medelstora företag samt med statliga forskningslaboratorier. Enligt förslaget bör programmen tilldelas omfattande finansiella resurser och varje program förväntas löpa i fem till tio år, beroende på programmets storlek och inriktning. Denna samordningsfunktion har en viktig roll i andra länder, bland annat i Japan. Det är också det japanska systemet som i huvudsak har tjänat som förebild.

Att det finns för få företag i Frankrike idag som kan konkurrera på internationell nivå inom högteknologiska områden beskrivs som ett stort problem.

Staten står för hälften av finansieringen av de riktade forskningsprogrammen och näringslivet för den andra hälften.

Den franska presidenten Jacques Chirac har utlovat två miljarder euro till den nya innovationsmyndigheten fram till 2007.

Regeringens satsningar på bl.a. "pôles de compétitivité", har rönt stort missnöje bland forskare som ser en ovälkommen ökning av statens inblandning i hur och var forskning ska bedrivas.

Kritik riktas mot regeringens planer på att investera och satsa på storföretagen som av regeringen betraktas som viktigast när det gäller att skapa innovationer.

Programmen utgör själva kärnan i Beffas förslag till ny närings- och innovationspolitik som i och med dessa ska bli mer fokuserad och inriktad på specifika projekt med hög risk. Det handlar om långsiktiga innovativa projekt inom ett antal områden och sektorer som forskningsprogrammen bör fokusera på. Dessa är:

- Energi: biobränsle, solenergi, bränsleceller och vätgasteknik.
- Hälsa: botemedel mot genetiska och infektionssjukdomar.
- Transport: utveckla "den rena bilen"; övervakning av flygtrafiken.
- IT: bredbandsnätverk med extra hög kapacitet.
- Miljö: utvecklingen av metoder för att skapa "renare fabriker".

Stärkt samarbete mellan det offentliga och privata

En annan viktig funktion som forskningsprogrammen förväntas fylla är att förbättra samordningen mellan privata och offentliga aktörer. För detta ändamål har en särskild handlingsplan utformats.

En förväntad effekt av att den nya myndigheten AII bildas är att innovationspolitiken blir mer sammanhållen, eftersom kunskap och utvärderingsmöjligheter koncentreras till en enda myndighet. Myndigheten förväntas också fylla en funktion genom att samordna arbetet mellan berörda departement samt andra involverade aktörer såsom offentlig förvaltning, företagare, fackföreningar. Denna funktion anses särskilt viktig då programmen kommer att spänna över många departement och ska kunna involvera många olika aktörer.

Den franska presidenten Jacques Chirac har utlovat två miljarder euro till den nya innovationsmyndigheten fram till 2007, vilket är dubbelt så mycket som Beffa-rapporten rekommenderat.

Andra initiativ från regeringen

En rad andra initiativ har lagts fram av Frankrikes före detta premiärminister Jean-Pierre Raffarin.

Den redan existerande innovationsmyndigheten ANVAR har, tillsammans med utvecklingsbanken för små och medelstora företag, BDPME, bildat en ny myndighetsgruppering som går under namnet OSEO från och med januari 2005. OSEO är skräddarsydd för innovativa små och medelstora företag. Syftet är att minska den administrativa

bördan och skapa "one-stop-shops". Den franska regeringens mål är att skapa en miljon nya företag under de kommande fem åren.

En statlig forskningsmyndighet kommer att bildas, ANR (*l'Agence National de la Recherche*). Myndigheten ska främja utvecklingen av grund- och tillämpad forskning, innovationer, partnerskap mellan offentlig och privat sektor samt se till att offentliga forskningsresultat kommersialiseras. Medel kommer att fördelas till forskning med hög vetenskaplig kvalitet och inom strategiskt utvalda områden. En budget på 350 miljoner euro tilldelas myndigheten för i år. Sedan februari 2005 har en offentlig intressegrupp bildats, ANR GIP, som tillsvidare har till uppgift att driva forskningsmyndighetens verksamhet. Myndighetens slutliga status och uppdrag kommer att preciseras senare under 2005.

Så kallade konkurrenskraftskluster, "pôles de compétitivité" är det tredje initiativet. Målet är att skapa jobb samt stärka regionernas samverkan på innovationsområdet i ett utvidgat Europa. Klustren ska anpassas till den europeiska marknaden, i synnerhet till program på europeisk nivå som Eureka och EU:s ramprogram.⁴

Många är kritiska till regeringens initiativ

Beffa-rapportens förslag har väckt en intensiv debatt och från olika håll har skeptiska röster höjts. De franska forskarna är missnöjda med regeringens förda forskningspolitik som under de senaste åren har inneburit stora nedskärningar i forskningsbudgeten. Dessa nedskärningar har lett till massiva strejker inom forskarkåren. Ett program under parollen "rädda forskningen" har lanserats med ett flertal olika förslag på hur forskningsklimatet ska förbättras. Regeringens satsningar på bl.a. "pôles de compétitivité", har rönt stort missnöje bland forskare som ser en ovälkommen ökning av statens inblandning i hur och var forskning ska bedrivas.

Skeptiska röster har även höjts inom näringslivet som ser Beffa-rapportens förslag som ett tecken på ökad statsinterventionism. Man ser stora risker med att staten ger stöd till näringslivets långsiktiga FoU-investeringar eftersom detta kan leda till snedvridning och felaktiga prioriteringar. Kritik riktas mot regeringens planer på att investera och satsa på storföretagen som av regeringen betraktas som viktigast när det gäller att skapa innovationer. Enligt dessa röster stimuleras nytänkande och innovationer bäst genom

⁴ <http://www.competitivite.gouv.fr>

investeringar i mer långsiktiga program för små och medelstora innovativa företag.

MEDEF (*Mouvement des Entreprises de France*)⁵ ställer sig dock bakom rapporten och anser att den är en bra utgångspunkt och en god plattform för diskussioner kring Frankrikes framtida närings- och innovationspolitik. Samtidigt anser man att den saknar en tydlig och stark europeisk dimension. Det är alltför stor fokus på franska forskningsprojekt och alltför liten ambition att samarbeta med andra EU-länder. MEDEF arbetar tillsammans med sin italienska motsvarighet Confindustria för att lägga fram ett förslag till att skapa ett europeiskt innovationsråd som ska koordinera privata och offentliga forskningsinitiativ. Även Tyskland och Portugal är involverade.

Reflektioner

Den ökade konkurrensen och internationaliseringen har, liksom utvidgningen av EU, satt större fokus på innovationers betydelse och innovationspolitiska satsningar som ett sätt att stärka konkurrenskraften. Både Frankrike och Sverige arbetar med strategier och konkreta initiativ för att öka produktiviteten och kommersialiseringen av forskning, även om såväl förutsättningarna som metoderna skiljer sig åt i många avseenden mellan länderna. En stor skillnad är att Sverige placerar sig högt i de indikatorer som används för att mäta förutsättningarna för innovation och förnyelse, som FoU-investeringarnas storlek mätt som andel av BNP och antalet registrerade patent.

Det intressanta med Frankrikes senaste kraftsamling är inte enbart de konkreta åtgärder som vidtagits och föreslagits. För svensk del är det minst lika intressant att se på den process som föregick de olika åtgärderna. Det finns särskild anledning att uppmärksamma:

- **Näringslivets medverkan;** i Frankrike gick uppdraget att ta fram förslag till en ny näringspolitik till en företagsledare, vilket bäddar för stärkt samarbete mellan det offentliga och privata. I Sverige har förvisso samtal förts mellan regering och näringsliv, men det är regeringen som stått för formuleringen av den svenska innovationsstrategin.
- **Strategitänkande;** i Frankrike har man tydligt lyft fram svagheter och frågorna har kommit upp på högsta nivå. Det råder inget tvivel om avsikten att genomföra strategin. I jämförelse är den svenska strategin visserligen visionär,

Inom kort kommer även andra länders näringslivsorganisationer att involveras, däribland Svenskt Näringsliv. Idén presenterades för kommissionär Günter Verheugen, ansvarig för konkurrens- och näringslivsfrågor, i november förra året. Den mottogs dock inte med någon större entusiasm av kommissionär Verheugen, som istället planerar att skapa ett europeiskt teknikinstitut, "*European Institute of Technology*". Dessutom har Kommissionen föreslagit att ett europeiskt forskningsråd ska bildas under det sjunde ramprogrammet, inriktat på europeisk grundforskning.

Frankrikes strategi att stimulera "national champions" det vill säga att stötta stora innovativa företag genom statlig intervention är del av en växande europeisk debatt kring näringspolitikens framtid.

men den bygger på styrkor och utmaningar snarare än identifierade svagheter och den innehåller få förslag på konkreta åtgärder.

- **Tidsaspekten, från ord till handling;** Det är intressant att notera den korta tiden mellan uppdrag, rapportering och genomförande av förslaget i Beffa-rapporten. Det tog bara sex månader att ta fram Beffa-rapporten och redan från 2005 kommer den nya myndigheten att vara verksam.
- **Stora satsningar;** den summa som avsatts till den nya industrimyndigheten (AII), två miljarder euro, visar att de identifierade problemen tas på allvar och att man är beredd att satsa på innovationspolitiken.

Den nya franska näringspolitiken har fått kritik för att den i huvudsak riktar sig till stora företag. Tilltron till storföretagen, liksom satsningar på större branschriktade program är någonting den franska regeringen delar med den svenska, även om den svenska strategin även lyfter fram såväl småföretagens och individens roll för förnyelse.

För Lissabonprocessen och utvecklingen av europeisk konkurrenskraft och näringspolitik framstår avvägningen liksom samverkan mellan stora och små företag som centrala frågeställningar. En annan är graden av statlig intervention i såväl näringslivet som i forskningssystemet. Frågan är också hur relevanta de indikatorer som utgör kärnan i innovationsbarometern är för ett lands utvecklings- och konkurrenskraft? Det finns all anledning att noga följa utvecklingen framöver.

Tilltron till storföretagen, liksom satsningar på större branschriktade program är någonting den franska regeringen delar med den svenska.

⁵ Franska motsvarigheten till Svenskt Näringsliv.

Källor

Beffa, Jean-Louis (2005), *Pour une nouvelle politique industrielle*, Januari.

Edquist, Charles (2004), "Systems of Innovation – Perspectives and Challenges", i Fagerberg J, Mowery D, Nelson R, *The Oxford Handbook of Innovation*, Oxford University Press, 2004.

Edquist, Charles et al (2002), *Skapar innovationer jobb? Produktinnovationer och processinnovationer i den kunskapsbaserade ekonomin*, SNS Förlag.

European Commission (2004), "European Competitiveness Report 2004", Commission staff working document, SEC (2004) 1397, Brussels.

European Commission (2003), "Innovationspolitiken: en uppdatering av Europiska unionens ståndpunkt inom ramen för Lissabonstrategin", KOM (2003) 112 slutlig, Bryssel, 11.3.2003.

European Commission (2004), *The European Innovation Barometer*.

European Commission (2004), *European Trend Chart on Innovation*. Annual Innovation Policy Report for France.

ITPS (2001), *Forsknings- och innovationspolitik i Frankrike*. Rapport nr A2001:002.

Le Monde diplomatique, www.lemonde.fr, 05.01.05 «Innovation industrielle: Jean-Louis Beffa prône une implication fort de l'état».

Le Monde diplomatique, www.lemonde.fr, 05.01.05 »M. Chirac affiche sa « grande ambition industrielle »pour la France».

OECD *Science, Technology and Industry Outlook 2004, Country response to Policy Questionnaire*, Sverige.

OECD *Science, Technology and Industry Outlook 2004*, Frankrike.

Regeringens proposition 2004/05:80, *Forskning för ett bättre liv*.

Regeringskansliet, *Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt och förnyelse*. Ds 2004:36.

Report from the High Level Group chaired by Wim Kok (2004), *Facing the Challenge: The Lisbon strategy for growth and employment*.

Sveriges ambassad, Anna Hammargren, Staten och kapitalet... – nya utspel om fransk industripolitik", *Telemeddela Mnr PARI/20050221-1*.

The Scientist, <http://www.biomedcentral.com/news/20041104/02>, "French scientists urge reform".

The Scientist, <http://www.biomedcentral.com/news/20050110/02/>, "French scientists plan protest".

VINNOVA (2004), *Svensk innovationskraft – visionen måste vara starkare än motståndet*.

Internet

<http://www.competitivite.gouv.fr>

<http://trendchart.cordis.lu>

<http://www.oecd.org>

<http://www.anvar.fr>

<http://www.oseo.fr>

Intervjuer

Hammargren, Anna, Sveriges ambassad i Paris, den 4 maj 2005.

Liljemark, Thomas, Programledare Internationellt policylärande, VINNOVA, den 25 maj 2005.

Molinier, Andre Luc, Director MEDEF Europe, 19 april, 2005.

Sandgren, Patrik, analytiker innovationssystem, VINNOVA, den 26 april 2005.

Fakta Frankrike 2004

Folkmängd: 62 miljoner

BNP: 1623,2 miljarder euro

Tillväxt: 2,5 %

Budgetunderskott: 3,6 % av BNP

Statsskuld: 64,8 % av BNP

Arbetslöshet: 10 % (mars 2005)

Olika näringsgrenars andel av BNP: industri 26 %, jordbruk 3 %, tjänstesektorn 71 %.

Viktiga industrisektorer: transport/bilindustri, försvarsindustri, kemi- och stålindustrin, cement- och glasindustri, telekommunikation, livsmedel, läkemedel, lyxindustri samt tjänstesektorn.

Viktigaste exportvarorna: motorfordon och andra verkstadsprodukter, livsmedel och jordbruksprodukter, läkemedel.

Andel av BNP som går till FoU: 2,23 % (varav 0,95 % till offentlig forskning och 1,25 i företagen).

Källa: OECD *Country Statistical Profile 2005* och Institut National de Statistique et des Etudes Economiques, Insee.

Tillväxtpolitisk utblick

AKTUELLT OM TILLVÄXTPOLITIK

En skrift från ITPS, Institutet för tillväxtpolitiska studier.

Utkommer med 10–20 nr per år, citera oss gärna men ange källan.

ISSN 1652-7879. Ansvarig utgivare: Sture Öberg.

FÖR YTTRE INFORMATION,

KONTAKTA: Lisa Scordato

TEL: +32 2 221 02 13 E-POST: lisa.scordato@itps.se

I REDAKTIONEN: Anders Östhol

TEL: +46 8 456 67 44 E-POST: anders.osthol@itps.se

Marianne Löfgren

TEL: +46 8 456 67 33 E-POST: marianne.lofgren@itps.se

itps INSTITUTET FÖR
TILLVÄXTPOLITISKA
STUDIER

POSTADRESS ITPS, Studentplan 3,
SE-831 40 Östersund

BESÖKSADRESS Stockholm: Tegelbacken 4

TELEFON +46 63 16 66 00 E-POST info@itps.se

FAX +46 63 16 66 01 HEMSIDA www.itps.se